

İman yolunun vacip ve kolay olduğu, eğer eşyanın yaratılışı Allah'a verilmezse her bir şeyde uluhiyetin bütün sıfatlarının bulunduğunu farz etmek gerektiği konusunu genişçe açıkla mısınız?

“Kitab-ı kâinat ve kâinat sarayı” Nur Külliyyatı'nda bu âlem için yapılan iki harika teşbihlerdir. Bu benzetmeler birçok hakikate kapı açıyor. Bunlardan sadece birisi üzerinde biraz duralım:

Bir kitaptaki hiçbir harf yahut kelime kendi kendine tesadüfen yazılmadığı gibi, bir sarayın hiçbir taşı da kendi kendine şekillenmez ve binadaki yerini kendi iradesiyle almaz.

Bir kitabın bütün bölümleri ve onlarda yer alacak konu başlıkları önceden tespit edilir. Bu çalışma bir bakıma kitabın kader planı gibidir. Bu plandan sonra kitabın telifine başlanır ve her bölümde yer alacak konular yine bir plan tahtında belirlenir. Daha sonra o bölümün yazımına başlanır. Aynı yol kitabın diğer bölümleri içinde tekrarlanır ve sonunda, ana ve tali bölümleriyle bir bütünlük gösteren faydalı bir eser ortaya çıkar.

Kâtibin varlığı kabul edilmediği takdirde bütün bu manaları kitabın harflerine yahut o harflerin yazıldığı mürekkep zerrelere vermek gerekecektir. Yani, kitabın tümünde sergilenen ilmin her bir mürekkep zerresinde mevcut olduğu kabul edilecek, o zerrelere kitap yazmayı irade ettikleri, kitabın planını da onların tespit ettiği, daha sonra kendilerinde bulunmayan bir kudretle o kitabı telif ettikleri vehmedilecektir.

Aynı mürekkep zerreleriyle hem ilahiyat, hem edebiyat, hem fizik, hem kimya kitapları yazıldığından o mürekkep zerrelere bu ilimlerin tümünü bildikleri kabul edilecektir.

İşte varlık âleminde boy gösteren her şey bir kitap gibidir. Bu birbirinden farklı milyonlarca tür kitabın mürekkebi atomlardır. Atomların birer harf olduğu ve kendileriyle yazılan kitaplarda hiçbir tesirleri olmayıp sadece Allah'ın birer memuru olarak vazife yaptıkları kabul edilmezse, her bir atomun, vazife aldığı her hücreyi, her organı,.. tanıması ve onlarla sergilenen farklı eserlerin tümünü önceden bilmesi ve ona göre şekillenmesi ve vazife yapması gerekecektir. Bu ise Üstad Hazretlerinin ifade ettiği gibi, **“uluhiyete mahsus sıfatları her zerreye vermek”** demektir.

Kitaptaki harfler yerine binadaki taşları koyduğumuzda, aynı misali kâinat sarayının tümü ve onda misafir edilen her varlık için de aynen tatbik edebiliriz.